

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Факультет мистецтва та дизайну

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ
Протокол засідання кафедри дизайну
від «__» _____ 2023 року № __
Завідувач кафедри к.п.н., доцент

_____ Н.В. Дерев'янку

Пояснювальна записка

до бакалаврської роботи
«Серія декоративних робіт «Очі – дзеркало душі»

Виконала: студентка 4 курсу,
освітньо-професійної програми
Декоративне мистецтво
спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація
Олефіренко Поліна
Владиславівна

Наук. керівник:
к.п.н., доцент Дерев'янку Н.В.

Запоріжжя
2023

РЕФЕРАТ

Бакалаврська робота: 58 с., 1 табл., 2 рис.37, 15 джерело, 3 додатки.

Об'єкт дослідження: сучасний живопис, що звертається у створенні художньої образності до сенситивності людської душі, її емоцій, відчуттів.

Мета роботи: створити серію декоративних робіт «Очі – дзеркало душі».

Методи дослідження: теоретико-аналітичні (аналіз літератури з теми дослідження, навчальної літератури, аналіз аналогів); узагальнюючі (опис, синтез); інтерпретації (пояснення); практичні (розробка ескізів декоративного живопису і виконання у матеріалі). **Практичне значення:** об'єкта дослідження полягає в експозиції живописного декоративного твору на виставках, а також у якості елемента інтер'єрів громадських та приватних приміщень. **Тема бакалаврської роботи** розкриває глибину і сутність тонкого плану людської душі, ледь вловимих змін відчуттів, що розкриваються через людський погляд. Тема «Очі – дзеркало душі» для сучасного мистецтва залишається актуальною у ХХІ сторіччі через прагнення людства зберігати контакт зі своєю душею, це є метою кожної окремої людини, але і метою людиноорієнтованого світового суспільства, яке ставить права людини й людську цінність життя на 1 місце. **Висновки** Було вирішено в темі бакалаврської роботи «Очі – дзеркало душі» звернутися до особистої теми туги і любові до української землі, яка би була виражена через погляд на колосисті лани пшениці і луки пасовищ карпатських пагорбів. Обрати золотисту і зеленувату колористику відповідно до пейзажів, поєднати у композиціях погляд ока з пейзажем, таким чином створивши асоціацію, ніби це очі самої землі дивляться на небо. Для вираження туги і прагнення рідної землі до влаштування мирного життя у своїх родинах було обрано символічно птахів лелек, журавлів, які б уособлювали душу самої української землі, яка має злетіти над самою собою. СУЧАСНИЙ ДЕКОРАТИВНИЙ ЖИВОПИС, ОЧІ, СЕНСИТИВНІСТЬ ДУШІ, ВІДЧУТТЯ, КОЛОРИСТИЧНЕ РІШЕННЯ, СИМВОЛІЗМ,ЛЕЛЕКИ

ВСТУП

Актуальність Сучасне мистецтво ХХ-ХХІ сторіччя одночасно з розвитком соціологічних наук, культурної і філософської думки періоду модернізму, приділяє багато уваги соціальному і психічному портрету людини, вивчає Я-концепт людської свідомості, звертається до суб'єктивності людського сприйняття світу. Як відбиток часу мистецтво звернулося до незвичних сюжетів своїх картин, а саме до асоціативності, символічності і сюрреалістичності художніх образів. Сучасні аналітичні картини, що трактують внутрішні відчуття людини, використовуються у психології для діагностики і називаються метафоричними. Зображення метафоричних карт є художніми творами, що подібні за тематикою до теми бакалаврської роботи «Очі – дзеркало душі».

Метою бакалаврської роботи є створення серії декоративних робіт «Очі – дзеркало душі». Відмінністю теми бакалаврської роботи «Очі – дзеркало душі» від інших тем, що вибирають темою висвітлення схованих куточків душі, піднімаючи завісу над потаємним, є те, що за сюжетною композицією твору потрібно поєднати зображення ока із символічним зображенням пейзажу з метою розкрити особисті відчуття туги і любові до української землі. Композиційно це можна виразити через погляд на колосисті лани пшениці і луки пасовищ карпатських пагорбів. Створити образ золотистих і зеленуватих за колористикою пейзажів, поєднавши у сюжеті погляд з пейзажем таким чином, ніби це очі самої землі дивляться на небо. Для того, щоб виразити відчуття туги і прагнення рідної землі до влаштування мирного життя у своїх рідинах, було обрано символічно птахів лелек, журавлів, які б уособлювали душу самої української землі, яка має злетіти над самою собою.

Основні завдання бакалаврської роботи:

1. Дослідити актуальність обраної тематики чутливості людської душі у сучасному мистецтві; проаналізувати роботи і виразні засоби, якими оперують художники ХХ-ХХІ століття;

2. Проаналізувати роботи українських митців XX-XXI століття, що зверталися до символізму в живописі;
3. Виявити композиційні та колористичні основи будови сюжету картини на основі концепту теми;
4. Виконати серію декоративних робіт «Очі – дзеркало душі» у матеріалі.

Практична частина представляє собою серію декоративного живопису «Очі – дзеркало душі» із 2 полотен, 60x70 см і 65x70 см, виконаних акриловою технікою живопису.

ВИСНОВКИ

У процесі роботи над темою бакалаврської роботи було досліджено сучасні тенденції мистецтва від періоду модернізму і до сьогодення для того, щоб виявити тенденції символічного сприйняття смислів художніх образів у художньому мистецтві і культурі періоду XX-XI сторіччя. Роботи художників-символістів, художників-сюрреалістів й абстракціоністів були розглянуті з позицій створення фантазійних сюжетів, складних асоціацій і роботи з кольором, а також техніки живопису, що підсилюють виражальні якості художніх образів.

Метою бакалаврської роботи є створення серії декоративних робіт «Очі – дзеркало душі», де за сюжетом картини повинно звернутися до символізму лелек в українській культурі. Лелеки в декоративних роботах символічно виступають душею української землі, яка легко змогла піднятися у небо у вигляді птахів, та через пластику руху їх у польоті проявити всю душу матеріальної живої природи української землі. Для підтримання цієї ідеї було проаналізовано творчість українського сучасного художника Олега Шупляка, який розглядає їх як оберег домашніх осель, як жіночу материнську енергію захисту, молитов й оберегу. Для втілення концепції бакалаврської роботи було обрано різні техніки акрилового живопису: лесувальну і пастозну мазкову.

Великими мазками пастозної техніки письма виражені золотаві хвилясті пшеничні лани і смурні дуги хмар над пасовищами. Техніки є контрастними і краще виявляють складові сюжети – ока і польоту птахів над ланами. Таким чином, було виконано серію декоративних робіт «Очі – дзеркало душі» за творчим задумом, де був використаний подвійний символізм ока землі і птахів – душі землі. Де українська земля є під наглядом своєї душі – оберегу. А самі роботи виражають тугу української землі за небом, а для глядача – тугу за своєю Батьківщиною. Серія декоративних робіт «Очі – дзеркало душі» виконано на полотні у розмірі 60х70 см, 65х70 см в акриловій техніці для інтер'єрів різних приміщень.